

בלבבי משכן אבנה

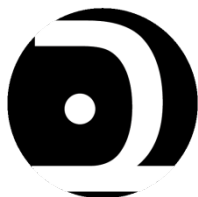
שאל לבבי

שאלות ותשובות

מטות תשפ"ב

[251]

מהארכיון

א.....הדרך להגיע לתורה לשמה

ב.....היחס הנכון אל הגויים לעומת היחס לערב רב

ג.....בריאת מציאות והבחירה לשנות את המציאות

ג.....קשרים אנושים מלבד הקשר עם הקב"ה

ד.....סיבת נאבים בברך

ד.....שאלות באהבת ה' ודיני שמים

ה.....מקורות להתבודדות

הדרך להגיע לתורה לשמה

שלום הרב אני לומד עם חברותא כל יום בשעה קבועה. ולא מקבל מלגה משום מקום (אנחנו לומדים במקום שקט). לכאורה כלפי חוץ זה נראה שיש כאן חלק ניכר של תורה לשמה. השאלה מה חסר בעבודה הפנימית והחיצונית כדי להגיע לתורה לשמה, ועל איזה חלקים צריך לעבוד כדי להגיע לתורה לשמה?

תודה וישר כח על השיעורים והספרים שאנחנו רואים בהם תועלת גדולה.

תשובה:

בחיצוניות זהו לשמה. אולם יתכן עדיין חלקים שלא לשמה, ונצרך לבדוק בעומק הנפש מה מניע את הנפש ללמוד. ובדרך כלל ישנם כמה מניעים, חלקם נקיים יותר, וחלקם פחות.

כגון:

א- הערכה וכבוד מהחברותא.

ב- לומד על מנת שיקראוני רבי, בעוה"ז או בעוה"ב.

ג- לומד על מנת לקבל שכר לעתיד לבוא.

ד- לומד על מנת לקבל סיפוק עצמי.

ה- לומד על מנת לקבל תענוג (וכבר דנו בכך רבותינו, ואכמ"ל).

היחס הנכון אל הגויים לעומת היחס לערב רב

לכבוד הרב שליט"א,

א) כשאני הולך ברחוב ועובר גויים לידי, אני נוהג ליתן להם סבר פנים יפות, פנים מסבירות, וגם אני חושב עליהם שהם צלם אלוקים. אני עושה זאת משום דרכי שלום אבל גם יש לי מחשבות פנימיות כלפיהן, של אחדות כל הבריאה כולה, השתוות, גילוי אלוקות, וכו', בשעה שאני מסתכל בפניהם. ואני רוצה לברר עם הרב אם זה נכון או לא. האם אני צריך לשנות את ההשקפה שלי?

ב) פעם אמר לי הרב שאין ליתן שלום למי שהוא ערב רב, ואפי' לנענע לו ראשו הוא אופן של חיבור, ואסור לעשות שום פעולה של חיבור עם ערב רב. האם דבר זה אמור גם לגבי שאר אומות העולם? (וכמו כאן באמריקא, שאנו נמצאים בגלות עשו).

ג) וביותר, הרבה פעמים כשאני רואה גוי עצוב אני רוצה שהוא יהי' שמח (ובודאי שיש לי הרגשה זו גם לגבי אחינו בני"י, אבל אני חש זאת גם כלפי גויים, שאני רוצה שיהי' להם טוב ואין אני רוצה לראותם בעצבות), ואני פשוט מרגיש רחמנות בליבי על הגויים שאין להם חיים טובים. וביותר דקות, אני חושב שאני רוצה להאיר אור וגילוי אלוקות עליהם, כיון שאני זוכר את המושג של "אהבת כל הבריאה כולה" שהרב דיבר ב"דע את עמך" וב"דע את ריעך", ובפירוש הרב על מסילת ישרים, ועוד. האם אני צריך לשנות את תפיסה זו ואת היחס הזה שיש לי כלפי הגויים? ובפרט משם שכתוב בספר הברית שאסור להרגיש שנאה כלפי הגויים סתם, וצריך לאהוב אותם (ובפרט אם הם אנשים טובים). אבל הרבה מסתמא אומרים שצריך להרגיש שנאה להגויים ולמאוס בהן כפשוטו. בודאי אני מואס בחייהם ובדרכיהם, אבל מצד תפיסת האחדות של הבריאה, אני רוצה להרגיש מקושר להן באופן פנימי מצד אהבת בריאה כולה ומצד מדת השתוות שהוא דרגת לעת"ל. האם נכון מה שאני עושה, או לא? תודה מאד להרב על כל הטהרה והקדושה שהרב נותן תמיד ע"י השיעורים והספרים וההדרכות שע"י השאלות ותשובות.

תשובה:

א. המבט הפנימי הוא אחדות כל הבריאה. אולם זהו מבט "פנימי", משא"כ בחיצוניות בכללות נפשם הם מקושרים בשורשם לג' קליפות הטמאות. ולכך הסתכלות בפניהם, וכל שכן חיבור פנימי, פנים - פנימי, יש בו סיכון של התדבקות לטומאתם.

ולכך דבר זה ראוי להיעשות אצל היחידים שדבקים עמוק בתוך עצמם, בנשמתם, בשורשם באורייתא, ובקב"ה, ואזי מתחברים לעיתים רחוקות לגויי הארץ, באופן של רצוא ושוב, וזאת מתוך ניקיון קודם החיבור, וניקיון אחר החיבור, להתנתקות מן הטומאה הדקה הנדבקת בנפש.

אולם לרוב בני האדם ראוי להתנתק התנתקות נפשית, זולת עיתים רחוקות מאוד.

דבר זה יש בו קושי לנפשות שיש בהם גילוי אהבה ורחמים לזולתם.

ב. אמרו חז"ל, הוי מקדים בשלום כל אדם. ומפני דרכי שלום יש להקדים לכל אדם, כולל גויי הארץ. וכך נהגו חכמים, שמעולם לא הקדימו אדם לשאול בשלומם. אולם ערב רב גרועים מהם, שהם שורשי הטומאה, ואין להתחבר עמהם כלל, עד כמה שניתן.

ג. אין לשונאם, אא"כ הם בבחינת משנאיך ה' אשנא. אולם לגלות אהבה יש בו סיכון כמ"ש באות א'.

בריאות מציאות והבחירה לשנות את המציאות

שלום לרב, לאחרונה יוצא לי הרבה לשמוע בעיקר בחסידות על עניין של בריאת מציאות, למיטב הבנתי, ברגע שהנברא אומר מה הוא רוצה, ומצייר לעצמו תמונת עתיד שונה מהמציאות, זה כאילו שהוא מתנגד ל-ה' (מתווכח עם המציאות שכבר עכשיו טוב) ובכדי לברוא ולעצב מציאות (תנוע עוז ל-ה') צריך להיות נוכח ברגע זה ולעקוב אחר הרצון ההווייתי (עצם הווייתו). אשמח אם הרב יוכל לעשות קצת סדר בכל הנושא כי יש הרבה אנשים שרוצים לשנות את המציאות ולמשוך יותר שפע... אז איך עושים זאת נכון? בתודה מראש

תשובה:

דבר זה נתבאר בבלבבי חלק ז', מאמר אמונה ותפלה.

ובקצרה. יש כח בנפש של נקבה - מקבל את רצון הבורא, שעשני כרצונו. והוא בבחינת ואמונתך בלילות. אמונה שעתה הכל טוב.

ויש כח בנפש של זכר, פועל, והוא רוצה כרצונו, לשנות כפי רצונו. והכח לשנות נחלק לב'. א. מעשה בפועל, יצא אדם לפועלו. ב. תפלה. החלק הראשון הוא תולדה של חטא. החלק השני הוא רצונו ית"ש שינתן ביד האדם בחירה. בחירה בין מצוה לעבירה. ובשורש בחירה אם לקבל את רצון ה' ע"י אמונה או לשנות ע"י תפלה. והיינו שאדם תופס שעתה אינו טוב שלם ורוצה טוב שלם ומתפלל עליו, וזהו בחירה בין טוב לשאינו טוב. בבחינת לא טוב היות האדם לבדו, אולם לא נאמר בו לשון רע, כי אינו בחירה בין טוב לרע, אלא בין טוב ללא טוב.

ובעומק הוא בחירה בין טוב לטוב מאוד.

קשרים אנושים מלבד הקשר עם הקב"ה

לכבוד הרב, שליט"א, בבלבבי משכן אבנה חלק ט פרק יג' - נקודת פנימיות החיים, כתוב כך: מבטו של כל נברא צריך להיות מופנה תמיד אל הקב"ה... כח שפנה לזולתו - צריך תיקון, ואותם חלקי הנפש שפנו רק אליו יתברך, הם אלו החלקים שיקומו בתחיית המתים. תחיית המתים,

כלומר: אותה נקודה שהנפש פונה אליו יתברך ומחפשת רק אותו יתברך ולא דברים אחרים".
והשאלות הם:

- א- אם כן- איזה מקום יש לקשרים אנושיים?
- ב- האם בעצם לפי זה עדיף להמעיט בקשרים אנושיים בהם יש פניה לעזרה שהיא לא מהבורא בעצמו אלא משליח?
- ג- וכן מה המקום של זוגיות קרובה עם המקור הזה?

תודה רבה

תשובה:

- א. בלבוש הנפש, ולא בעצמות הנפש. ובלשון אחר, בנפש רוח נשמה חיה, יש קשרים נוספים. ביחידה אין.
- ב. כל אחד לפי שורשו. ובכללות יש להקטין תדיר בהדרגה איטית ויסודית את הפניה לזולתו, ומאידיך להגדיל את הפניה הישירה אליו ית"ש.
- ג. מצד לבוש נפש, קשר לזולתו, בחינת אהבה הדומה והשונה. מצד עצמות הנפש, לגלות שהם בעצם אחד, בחינת אהבת עצם, כמו שנתבאר בהרחבה בדע את ביתך.

סיבת כאבים בברך

שלום לכבוד הרב, סליחה על השאלה, אם אפשר להבין האם יש לרב ספר המסביר סיבות של תחלואים בגוף, יש לי כאבים ברגל שמאל בברך, ורציתי לבדוק בבקשה מה הסיבה הרוחנית ובמה לשפר?
תודה רבה וסליחה על ההפרעה

תשובה:

לעת עתה אין. בכללות רגל שמאל בחינת הוד. מודה על האמת, וכן מודים אנחנו לך. וכתוב "כי לך תכרע כל ברך", ולכך אנו כורעים במודים. ולכך בכללות עיקר התיקון מודים אנחנו לך, להודות לקב"ה תדיר מעומק הלב, מתוך ביטול, שזהו בחינת כריעה בברך.

שאלות באהבת ה' ודיני שמים

לכבוד הרב שליט"א, ראשית רציתי להודות לרב על האמת והחיות העצומה שמחדיר בי ע"י דרכו הברורה והישרה שלמדתי בספריו.
ברצוני לשאול 2 שאלות:

א. מבואר בהקדמה לשער היחוד והאמונה בחינוך קטן בסופו "והנה ראשית הדברים המעוררים האהבה והיראה ויסודן היא האמונה הטהורה ונאמנה ביחודו ואחדותו יתברך ויתעלה" וכן מבואר בעוד מקומות, שע"י התבוננות בשמע ישראל בכך שה' הוא אין סוף יחיד ומיוחד ואין בו שום שינוי וכל העולמות בטלים כנגדו, מגיעים לואהבת את ה' אלוקיך. ורציתי להבין איך התבוננות בכך שכל הבריאה בעצם לא קיימת אמורה להביא לאהבה, יתכן שזה מביא ליראה או להשתוקקות להתכלל בו אבל מה זה שיך לאהבה, אפשר להבין שאהבה זה הרגשה כלפי משהו שעושה לי תענוג או שמחה או כל עניין של התפשטות, אבל ההתבוננות הזו גורמת להתבטלות ולא לאהבה?
ב. רוב היהודים היום ששומרים תורה ומצוות, ואפי' המקפידים על קלה כבחמורה, קורה להם שהם עוברים עבירות לפעמים, וגם מי שמתאמץ כל חייו לעשות רצון בוראו, כמעט לא שיך שימנע מחטא, ולכאורה א"כ כל אלה לאחר מותם, כשיתנו דין וחשבון על מעשיהם והדין הוא הרי דין אמת, אמורים להיכנס לגיהנם או שאר ענשים. ועפ"י רציתי לשאול האם באמת זה ככה שכמעט כל יהודי יענש כשיגיע לשמים, אם לא אז מה ההסבר בזה? ואם כן, היתכן שה' שהוא טוב ורצון הטוב להיטיב, ברא את ברואיו באופן שכמעט כולם ייענשו ולא יוכלו להימלט מכך, וגם אם באמת כמעט לכל אחד בעצם מובטח שיענש, זה מכניס תחושה חזקה של יאוש?

אשמח מאוד לקבל תשובה מהרב

בתודה מראש

תשובה:

א. ישנם בכך כמה הבחנות ונזכיר אחד מהם. ויעויין בספר תורת הערכים - חב"ד, ערך אהבת ה' שביארו בהרחבה, תנועת יש של אהבה, ותנועת ביטול.

יש בחינת ביטול והתכללות בעליון כבחינת בן הכלול באביו בשורשו קודם יצירתו, ששם נכלל בבחינת טיפה שבמח שבאב. וזהו ביטול של יראה - אין, וע"ז אמרו שבן ירא מאביו יותר מאמו. איש אמו ואביו תיראו.

וישנה בחינת ביטול והתכללות בעליון כבן הכלול באמו, כעובר במעי אמו, שעל אף היותו כלול הוא בריה, ולחד מ"ד עובר לאו ירך אמו, וזהו ביטול של אהבה, - יש.

ב. רובם נענשים. זולת מי שתדיר עושה תשובה שלמה בכל עת - בכל יום, כמ"ש שוב יום אחד קודם מיתתך, וכל ימיו בתשובה.

וכן מי שעושה מאהבה לשמה, שע"ז כתיב: על כל פשעים תכסה אהבה, ומדה כנגד מדה אין מדקדקין עמו מאד.

ולכך נצרך אמונה בהשי"ת שהוא טוב ומיטיב, כי מצד הראיה ניכר רק חלק של הטבה וריבוי יסורים, הן בעוה"ז והן בעוה"ב, ולכך על מנת לדבוק בטוב ומיטיב, מחד נצרך להתדבק בטוב המושג, ומאידך באמונה, שהכל לטובה וכל מאן דעביד רחמנא לטב עביד. ואין בזה הבנה שלמה אלא אמונה.

מקורות להתבודדות

לכבוד הרב שליט"א, א) בסדרה דע את התבודדות, הרב מציין את "המספיק לעובדי ה" וחובות הלבבות כשני ספרים מקוריים ראשונים להתבודדות. היכן בדיוק בחובות הלבבות התייחס הרב?

ב) כמו כן, האם יש ספרים מקוריים אחרים נוספים בנוסף לספרי הרב שהייתם ממליצים ללמוד בנושא זה?

ג) אם כן, באיזה עדיפות?

תשובה:

א. שער ד', פ"ד. ופ"ז. שער ח', פ"ג.

שער ט, פ"ב. ופ"ג, ופ"ז. שער י', פ"א, ופ"ג, ופ"ו, ופ"ז.

ב. של"ה הק' שער האותיות, אות צד"י, צניעות אות ה' ואילך. ועוד מקומות בדבריו, כגון מסכת יומא, דרך חיים תוכחות מוסר, קצט. פרשת אמור, ב. שופטים תורה אור, כ, שציין מקורות נוספים.

ספר היראה לר' יונה, בסוף הספר, ועיין שם בפירוש מקור היראה פ"ק? של"א.

ליקוטי מוהר"ן תורה נב, צה, צו, ק, קא. ועוד.

חסד לאברהם, מעין ד, נהר כח.

חמדת ימים, שובבי"ם פרק ב'. עשרת ימי תשובה, פרק א'.

מסילת ישרים פרק טו, ופרק כו.

מגדל עוז ליעב"ץ, בית מדות, עליית הבדידות.

ספר הברית ח"ב, מאמר יד, פרק יב.

פלא יועץ, ערך התבודדות.

ועוד הרבה מאוד בדברי רבותינו זעיר פה וזעיר שם.

ג. המספיק לעובדי ה', פרק על התבודדות. ואח"כ לפי כוחות נפש של כל יחיד.

לקבלת העלון השבועי בדוא״ל,
וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי
והשו״ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה
למספר הפקס]
03-548-0529

לבירורים בנושאי ״בלבבי משכן אבנה״
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588
פקס 03-548-05294
ת.ד. 16452 ירושלים 9116302
info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט״א
מופיעים ב״קול השון״
ישראל 073.295.1245
USA 718.521.5231